

ОСНОВНА ШКОЛА "МИРОСЛАВ АНТИЋ"

ЦРВЕНО БАРЈАЧЕ БР. 6, БЕОГРАД

**ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА
РАДУ**

АПРИЛ, 2026. ГОДИНЕ

На основу члана 14. Закона о безбедности и здравља на раду ("Сл. гласник РС", бр. 35/2023), члана 80. Закона о раду ("Сл. гласник РС", бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 - одлука УС, 113/2017 и 95/2018 - аутентично тумачење), Школски одбор у **ОСНОВНОЈ ШКОЛИ "МИРОСЛАВ АНТИЋ"**, са седиштем у улици **ЦРВЕНО БАРЈАЧЕ БР. 6, БЕОГРАД**, (у даљем тексту: Послодавац) доноси _____. године, доноси:

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

У циљу заштите безбедности и здравља запослених од повреда на раду, као и професионалних обољења, отклањања узрока и здравствених оштећења на раду и стварања што повољнијих услова рада код послодаваца спроводи се заштита на раду на основу Закона, овог Правилника и прописа који регулишу безбедност и здравље на раду.

Члан 2.

Овим Правилником посебно се уређују следећа питања:

- превентивне, опште и посебне мере које су од значаја за стварање безбедних услова рада,
- утврђивања права и обавеза послодаваца, запослених у области безбедности и здравља на раду,
- одговорности послодаваца, запослених због евентуалних повреда тих обавеза,
- организовање послова безбедности и здравља на раду,
- утврђивање радних места са повећаним ризиком од повреда на раду и професионалних обољења у складу са Правилником о начину и поступку процене ризика на радном месту и у радној околини,
- обука запослених за безбедан и здрав рад,
- случајеве у којима се раднику забрањује обављање послова ,
- посебна права, обавезе и мере у вези са безбедношћу и здрављем на раду младих, жена и инвалида,
- случајеве и начин провере запослених под утицајем алкохола или других средстава зависности.

Члан 3.

Организација и процес рада морају бити засновани на научно-техничким достигнућима, а нарочито на мерама и нормативима безбедности и здравља на раду. Код сваке промене организације, процеса поступка рада, реконструкције и набавке нових средстава за рад, морају се спровести и осигурати одговарајуће мере безбедности и здравља на раду.

Члан 4.

Процес рада мора се организовати тако да сваки запослени обавља посао без опасности по свој живот и здравље као и живот и здравље осталих запослених.

Унапређивање организације процеса рада, којима се гарантује безбедност и здравље запослених на раду задатак је послодавца.

Непосредни руководиоци прате рад и контролишу спровођење прописаних мера БЗР запослених а у складу са организацијском шемом.

Директор:

- Помоћник директора;
- Наставник предметне наставе;
- Наставник разредне наставе;
- Стручни сарадник – психолог;
- Стручни сарадник – педагог;
- Стручни сарадник – логопед;
- Стручни сарадник – библиотекар;
- Секретар;
- Шеф рачуноводства;
- Финансијско рачуноводствени радник;
- Чистачица;
- Сервирка;
- Домар.

Члан 5.

Одговорна лица врше спровођење и унапређење безбедности и здравља на раду и могу ангажовати стручне, научне и здравствене установе-институте за област безбедности и здравља на раду.

Члан 6.

Одредбе овог Правилника примењиваће се на све запослене, као и на лица која се по било ком основу налазе на раду код послодаваца.

II ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ПОСЛОДАВАЦА

Члан 7.

Послодавац је дужан да:

- актом у писаној форми именује саветника/сарадника за безбедност и здравље на раду;
- именује лице за упис података у Регистар повреда на раду
- именује лице за издавање Дозвола за рад у складу са прописима из области БЗР
- запосленом одреди обављање послова на радном месту и у радној средини на којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду;

- обавештава запослене и представнике запослених о опасностима и штетностима које могу да доведу до повреда на раду и оштећења здравља који настају увођењем нових технологија и средстава за рад и да у таквим случајевима донесе одговарајућа упутства за безбедан и здрав рад;
- обучава запослене за безбедан и здрав рад;
- обезбеди запосленима коришћење личне заштитне опреме у складу са актом о процени ризика;
- обезбеди одржавање средстава за рад и личне заштитне опреме у исправном стању и искључи из употребе средства за рад и личну заштитну опрему на којој настану промене због којих постоје ризици за безбедност и здравље запослених;
- ангажује правно лице са лиценцом ради спровођења превентивних и периодичних прегледа и провере опреме за рад и прегледа и испитивања електричних и громобранских инсталација, као и превентивних и периодичних испитивања услова радне средине, односно хемијских, физичких штетности (осим јонизујућих зрачења), микроклиме и осветљености и биолошких штетности;
- обезбеди на основу акта о процени ризика и оцене здравствене установе која обавља делатност медицине рада прописане лекарске прегледе запослених у складу са овим законом;
- обезбеди пружање прве помоћи, као и да обучи одговарајући број запослених за пружање прве помоћи;
- заустави сваку врсту рада који представља озбиљну, неизбежну и непосредну опасност за живот или здравље запослених.

Члан 8.

Послодавац је дужан да донесе акт о процени ризика у писаној форми за сва радна места у радној средини, за сва радна места на којима ученици обављају професионалну праксу или практичну наставу или учење кроз рад у систему дуалног образовања и да утврди начин, мере и рокове за отклањање или смањење ризика на најмању могућу меру.

Послодавац је дужан да измени акт о процени ризика у случају појаве сваке нове опасности или штетности и промене.

Члан 9.

Послодавац је дужан да обезбеди пружање прве помоћи, да обучи одговарајући број запослених за пружање прве помоћи и обезбеди средства и опрему за пружање прве помоћи у складу са прописима којима се уређује ова област.

Члан 10.

Послодавац је дужан да што је могуће пре обавести све запослене, који јесу или који би могли да буду изложени озбиљној, неизбежној и непосредној опасности, о присутним ризицима и мерама које су предузете или ће бити предузете у циљу заштите.

Послодавац је дужан да предузме мере и изда упутства како би омогућио запосленима да у случају озбиљне, неизбежне и непосредне опасности престану да раде и/или одмах напусте радно место и оду на безбедно место.

Послодавац не сме захтевати од запослених да се врате на радно место у радној средини у којој и даље постоји озбиљна, неизбежна и непосредна опасност.

Члан 11.

Послодавац је дужан да, најмање осам дана пре почетка рада, надлежну инспекцију рада извести о:

- почетку свога рада;
- раду одвојене јединице;
- свакој промени технолошког поступка, уколико се тим променама мењају услови рада.

Члан 12.

Када два или више послодаваца у обављању послова деле радни простор, односно када запослени више послодаваца истовремено обављају послове у истом радном простору, послодавци су дужни да сарађују у примени прописаних мера за безбедност и здравље запослених.

Послодавци из претходног става дужни су да координирају активности у вези са применом мера за отклањање ризика од повређивања и оштећења здравља запослених, као и да обавештавају један другог и своје запослене и/или представнике запослених о тим ризицима и мерама за њихово отклањање.

Сарадње у примени прописаних мера за безбедност и здравље запослених утврђује се писаним споразумом, закљученим пре почетка обављања послова, којим се одређује лице за координацију спровођења заједничких мера којима се обезбеђује безбедност и здравље свих запослених.

Члан 13.

Послодавац је дужан да предузме мере за спречавање приступа у круг објекта који се користи као радни и помоћни простор, укључујући и објекат на отвореном простору, лицима и возилима која немају основа да се налазе у њима.

Члан 14.

Послодавац је дужан да обезбеди издавање дозволе за рад пре почетка извођења следећих високоризичних радних активности:

- рад на висини,
- рад у дубини,
- рад у скученом простору,
- рад у простору са потенцијално експлозивним атмосферама,
- рад на енергетском објекту,
- рад при коришћењу опасне хемијске материје,
- рад у зонама у којима је присутна озбиљна, неизбежна или непосредна опасност или штетност која може да угрози здравље запосленог.

Поступак и начин издавања дозвола за рад послодавац утврђује посебним документом.

Члан 15.

Послодавац је дужан да запосленима обезбеди и изда на употребу средства за рад и средства и опрему за личну заштиту која су у исправном стању и на којима су примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду.

Члан 16.

Послодавац може да запосленима да на коришћење опасне хемијске материје и друге хемијске материје уз достављање безбедносног листа и обезбеђивање свих превентивних мера безбедности и здравља на раду.

Члан 17.

Послодавац је дужан да изврши обуку запосленог за безбедан и здрав рад.

III ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ЗАПОСЛЕНИХ У ВЕЗИ СА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉЕМ НА РАДУ

Члан 18.

Запослени, као и сва друга лица која се по било ком основу налазе и раде код послодавца, дужни су да се придржавају одредаба овог Правилника, законских прописа и других упутстава донетих у циљу спровођења мера за безбедан и здрав рад. Запослени који се не придржава прописаних мера за безбедан и здрав рад, упутстава и налога послодавца у погледу тих мера, чини тежу повреду радне обавезе.

Члан 19.

Запослени има право и обавезу да се упозна са прописима и мерама за безбедан и здрав рад пре него што отпочне да ради послове, односно радне задатке на које је распоређен или премештен.

Запослени има право и обавезу да редовно контролише своје здравље према ризицима радног места.

Запослени који ради на радном месту са повећаним ризиком, има право и обавезу да обави лекарски преглед на који га упућује послодавац.

Члан 20.

Запослени, коме при раду прети непосредна опасност по здравље или живот, има право да одбије да ради на тим пословима, односно радним задацима, док се не спроведу прописане мере заштите. За то време може бити распоређен на друге послове који одговарају његовој стручној спреми и другим радним способностима.

Запослени има право да одбије да ради у следећим случајевима:

- ако му прети непосредна опасност по живот и здравље због тога што нису спроведене прописане мере за безбедност и здравље на радном месту на које је одређен, све док се те мере не обезбеде;
- ако му послодавац није обезбедио прописани лекарски преглед или ако се на лекарском прегледу утврди да не испуњава прописане здравствене услове за рад на радном месту на које га је послодавац распоредио;

- ако у току обуке за безбедан и здрав рад није упознат са свим врстама ризика и мерама за њихово отклањање на радном месту на које га је послодавац распоредио;
- дуже од пуног радног времена, односно ноћу ако би, према оцени здравствене установе која обавља делатност медицине рада такав рад могао да погорша његово здравствено стање;
- на средству за рад на којем нису примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду;
- ако није издата дозвола за рад за високоризичне послове.

Члан 21.

У случају озбиљне, неизбежне и непосредне опасности по безбедност запослених и других лица послодавац је дужан да обезбеди да сви запослени буду обучени, а запослени има право да предузме одговарајуће мере, у складу са својим знањем и техничким средствима која му стоје на располагању, као и да, у том случају, престане да ради, напусти радно место, радни процес, односно радну средину.

Члан 22.

Запослени је обавезан да:

- води рачуна о сопственој безбедности и здрављу на раду, као и о безбедности и здрављу других лица на која може да утиче његов рад у складу са обуком за безбедан и здрав рад и упутствима за безбедан и здрав рад добијеним од послодавца;
- примењује прописане мере за безбедан и здрав рад;
- наменски користи средства за рад, хемијске и друге материје;
- правилно користи средства и опрему за личну заштиту, да са њом пажљиво рукује и да је уредно врати на место које је намењено за њено чување;
- пре почетка рада, прегледа своје радно место укључујући и средства за рад која користи, као и средства и опрему за личну заштиту, и да у случају уочених недостатака извести послодавца или друго овлашћено лице;
- пре напуштања, радно место и средства за рад остави у стању да не угрожавају друге запослене и друга лица.

Запосленом је забрањено да самовољно искључује, мења или уклања безбедносне уређаје на средствима за рад.

Запослени има обавезу да, у складу са својим сазнањима, одмах обавести послодавца, односно непосредног руководиоца о неправилностима, опасностима, штетностима или о другим недостацима у спровођењу мера безбедности и здравља на раду који би на радном месту могли да угрозе његову безбедност и здравље или безбедност и здравље других запослених и других лица.

Запослени је дужан да сарађује са послодавцем и саветником/сарадником за безбедност и здравље на раду, како би се спровеле прописане мере за безбедност и здравље на радном месту на коме ради.

Члан 23.

Запосленима и другим лицима који се по било ком основу налазе на раду код послодавца, ако су под утицајем алкохола или других средстава зависности, забрањен је приступ у радне просторије као и задржавање у њима.

Запослени је дужан да се подвргне провери да ли је под утицајем алкохола или других средстава зависности у случају сумње послодавца.

Послодавац може донети посебан документ којим ће се утврдити поступак и начин провере запослених на алкохол и друга средства зависности.

Члан 24.

Послодавац може да одреди да се радни процес одвија у сменама и ноћу. Рад који се обавља у времену од 22⁰⁰ часа до 6⁰⁰ часова наредног дана сматра се радом ноћу.

Послодавац је дужан да запосленом који рад обавља ноћу у складу са законом, обезбеди претходни и периодични лекарски преглед.

Послодавац је дужан да процес рада организује тако да се запослени на истим пословима смењују према утврђеном распореду, при чему измена смена може да буде континуирана или са прекидима током одређеног периода дана или недеља.

Послодавац је дужан да обезбеди измену смена, тако да запослени не ради непрекидно више од једне радне недеље ноћу.

Члан 25.

Забрањено је запосленима да улазе у радне просторије у којима не раде, а на којима стоји знак упозорења о забрањеном улазу, да раде послове односно замењују запослене на пословима за које нису оспособљени за безбедан и здрав рад и који им нису поверени. Запослени и друга лица су дужни да поштују сва упозорења и упутства која се односе на мере за безбедан и здрав рад.

Члан 26.

Запослени има право да предлаже спровођење контроле услова рада и услова за безбедан и здрав рад, уколико сматра да у том погледу постоје одређени недостаци и пропусти.

Запослени има право да предлаже увођење нових мера за безбедан и здрав рад, односно измене појединих решења уколико би то допринело побољшању и унапређењу услова за безбедан и здрав рад.

IV ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ РУКОВОДИЛАЦА У ВЕЗИ СА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉЕМ НА РАДУ

Члан 27.

Непосредни руководиолац прати и контролише радна места која му послодавац одреди систематизацијом радних места, уговором о раду или решењем које издаје послодавац. Руководиоци односно шефови одговорни су за безбедност и здравље на раду у оквиру организационе јединице којом руководи.

Руководиоци су обавезни да:

- 1) се упознају са опасностима и штетностима сходно Акту о процени ризика за радна места која прати и контролише;
- 2) свакодневно прати и контролише спровођење мера безбедности и здравља на раду и стање опреме за рад у оквиру организационе јединице којом руководи;
- 3) предлаже директору и саветнику/сараднику мере за унапређење безбедности и здравља на раду;
- 4) утврђује технолошки поступак рада на безбедан начин за све процесе рада у оквиру организационе јединице којом руководи;
- 5) пре почетка извођења радова од стране трећих лица, лица која нису запослена, у обавези је извршити упознавање и упозоравање са опасностима и штетностима у радном простору и у објектима;
- 6) учествује у практичној и стручној обуци запослених и извођача радова трећих лица (уколико их има);
- 7) забрани рад и удаљи са места рада запосленог који је под утицајем алкохола и психоактивних супстанци.

V РАД ОД КУЋЕ И РАД НА ДАЉИНУ

Члан 28.

Послодавац може да организује своје пословање тако да се неке активности обављају од куће или на даљину.

Послодавац је дужан да управља безбедношћу и здрављем на раду на исти начин у свим случајевима када запослени обављају послове који су у његовом интересу, без обзира да ли је то рад од куће, рад на даљину, или рад у просторијама послодаваца.

Запослени је дужан да сарађују са послодавцем и да посао обавља у складу са писаним упутствима и смерницама које је послодавац припремио. Запослени је дужан да обавести послодавца о испуњености услова потребних за безбедан и здрав рад и да благовремено обавести послодавца о свакој накнадној промени услова.

Послодавац је дужан да:

- у сарадњи са запосленим, обезбеди безбедно и здраво радно место и радну околину, односно да обезбеди да је радни простор код куће безбедан и здрав за обављање послова;
- води рачуна о здрављу својих запослених, укључујући и ментално здравље. Брига о менталном здрављу запосленог треба да укључи редовно одржавање контакта са запосленим, припрему упутстава и информација (која укључују питања стреса, узнемирености и др.) и по потреби да се обезбеди разговор са стручном особом;
- обезбеди опрему за рад запосленим уколико је запослени нема у свом власништву (нпр. послодавац ће запосленима обезбедити рачунар, софтвер, приступ интернету и др.);
- спроводи надзор над обављеним послом запосленог и мерама безбедности и здравља на раду (нпр. извештаји о раду, виртуелни надзор о спроведеним мерама безбедности и здравља на раду);
- контактира са запосленима у току уговореног радног времена.

Запослени је дужан да:

- примењује мере за безбедан и здрав рад, да наменски користи опрему за рад и да са њом пажљиво рукује, да не би угрозио своју безбедност и здравље као и безбедност и здравље чланова своје породице;
- пре почетка рада прегледа радно место укључујући опрему за рад коју користи и да у случају уочених недостатака обавести послодавца;
- успостави равнотежу између пословног и приватног живота;
- у току уговореног радног времена одржава редовну и правовремену комуникацију са послодавцем или лицем за безбедност и здравље на раду, како би се спровеле мере безбедности и здравља на раду;
- се придржава упутстава послодавца о успостављању и одржавању одређеног радног простора на безбедан и здрав начин;
- брине о опреми за рад коју користи;
- пријави све опасности и проблеме у складу са интерним процедурама послодавца које се односе на: безбедност и здравље на раду, употребу информационих технологија, заштиту и тајност података; интелектуалну својину; кодекс понашања и др.

VI УТВРЂИВАЊЕ ПОВРЕДЕ РАДНИХ ОБАВЕЗА У ВЕЗИ СА БЕЗБЕДНОШЋУ И ЗДРАВЉЕМ НА РАДУ

Члан 29.

Запослени чини повреду радних обавеза из безбедности и здравља на раду:

- ако лична заштитна средства не користи у наменске сврхе,
- ако немарно или несавесно обавља радне обавезе у вези са безбедношћу и здрављем на раду.
- ако се на било који начин немарно односи према примени мера безбедности и здравља на раду без тежих последица.
- ако и након упозорења запослени не користи лична заштитна средства,
- ако се не подвргава периодичним лекарским прегледима,

- ако не учествује у организованом оспособљавању за безбедан рад и не приступи провери стеченог знања, ако не пријави одговорном лицу појаве које могу проузроковати несрећу на послу,
- ако и поред упозорења оштећује или демонтира заштитне уређаје и направе на уређајима за рад на радном месту,
- ако неоправдано одбија извршење одлуке, налога или упутства из безбедности и здравља на раду, које доносе надлежни органи или одговорно лице,
- ако не престане да ради на радном месту док се налази под утицајем алкохола или других средстава зависности, пошто му је руководилац наредио да обустави рад,
- ако на било који начин не извршава обавезе утврђене овим Правилником услед чега могу наступити теже последице по здравље или живот запослених, односно ако због тога послодавац претрпи материјалну штету.

За повреду обавеза из безбедности и здравља на раду, може се запосленом изрећи и мера престанка радног односа, тј. раскида уговора о раду.

Члан 30.

Послодавац чини повреду радних обавеза из безбедности и здравља на раду у случајевима неизвршења мера безбедности и здравља на раду које су прописане за све запослене и ако не обављају своје задатке, због чега би могле настати штетне последице по здравље запослених или мања материјална штета.

Члан 31.

Послодавац чини повреду одредби прописа из безбедности и здравља на раду, ако услед неизвршења обавеза које су прописане за све запослене наступи тешка повреда на раду или смрт запослених.

Члан 32.

Поступак за утврђивање повреда радних обавеза из безбедности и здравља на раду и изрицање мера, врши се према одредбама Закона о раду.

VII ПРЕДСТАВНИК ЗАПОСЛЕНИХ ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

Члан 33.

Запослени имају право да изаберу једног или више представника за безбедност и здравље на раду.

Члан 34.

Најмање три представника запослених образују Одбор за безбедност и здравље на раду, на основу члана 57. став 3. Закона о безбедности и здрављу на раду, дужна је да у Одбор (ако он постоји или када се формира) именује најмање једног свог представника, тако да број представника запослених буде већи за најмање један од броја представника послодавца.

Поступак избора и начин рада представника запослених и Одбора, број представника запослених, као и њихов однос са синдикатом уређује се општим актом предузећа.

Члан 35.

Послодавац је дужан да представнику запослених, односно Одбору омогући:

- увид у све акте који се односе на безбедност и здравље на раду
- да учествују у разматрању свих питања која се односе на спровођење безбедности и здравља на раду

Послодавац је дужан да информише представника запослених, односно Одбор о свим подацима који се односе на безбедност и здравље на раду.

VIII ОРГАНИЗОВАЊЕ ВРШЕЊА ПОСЛОВА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 36.

Послодавац је дужан да уреди обавезе и одговорности у вези са свакодневним праћењем и контролом примене мера безбедности и здравља на раду.

За обављање послова безбедности и здравља на раду послодавац је дужан да ангажује једно или више лица са којима има закључен уговор о раду, а који испуњава посебне услове у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду (саветник/сарадник за безбедност и здравље на раду).

Ако за послове безбедности и здравља на раду не може да одреди неког од својих запослених који испуњава услове, послодавац може да ангажује правно лице или предузетника који има лиценцу за обављање послова безбедности и здравља на раду.

Уколико за обављање послова безбедности и здравља на раду ангажује правно лице или предузетника са лиценцом, послодавац је дужан да их:

- претходно упозна са радним процесом, ризицима у радном процесу и мерама које су примењене за отклањање ризика,
- обавести о почетку рада сваке одвојене јединице,
- обавести о почетку извођења радова на градилишту, односно радилишту
- обавести о ангажовању сваког новог запосленог.

Послодавац је дужан да омогући саветнику/сараднику за безбедност и здравље на раду независно и самостално обављање послова у складу са овим законом, довољно времена за обављање тих послова и приступ свим потребним подацима у области безбедности и здравља на раду.

Члан 37.

Послове безбедности и здравља на раду послодавац може да обавља сам у следећим делатностима:

- трговине на мало,
- услуга смештаја и исхране,
- информисања и комуникација,
- финансијских делатности и делатности осигурања,
- пословања некретнинама,
- стручним, научним, иновационим, административним и помоћним услужним делатностима,

- обавезног социјалног осигурања,
- образовања,
- уметности,
- забаве и рекреације,
- осталим услужним делатностима, ако има до 20 запослених.

У овом случају, послодавац је дужан да полаже стручни испит за обављање послова безбедности и здравља на раду и није дужан да има прописану лиценцу.

Члан 38.

Послове безбедности и здравља на раду код послодавца обавља правно лице које има лиценцу за обављање послова безбедности и здравља на раду.

Члан 39.

Саветник/сарадник за безбедност и здравље на раду обавља послове у складу са овим законом, а нарочито:

- 1) спроводи и учествује у поступку процене ризика;
- 2) учествује у изради програма обуке запослених за безбедан и здрав рад, програма обуке представника запослених и програма обуке руководиоца;
- 3) врши контролу и даје предлоге послодавцу у планирању, избору, коришћењу и одржавању средстава за рад, хемијских материја и личне заштитне опреме;
- 4) учествује у опремању и уређивању радног места у циљу обезбеђивања безбедних и здравих услова рада;
- 5) организује превентивна и периодична испитивања услова радне средине;
- 6) организује превентивне и периодичне прегледе и провере опреме за рад и прегледе и испитивања електричних и громобранских инсталација;
- 7) предлаже мере за побољшање услова рада, нарочито на радним местима са повећаним ризиком;
- 8) прати и контролише примену мера безбедности и здравља на раду у складу са организацијом послова безбедности и здравља на раду код послодавца;
- 9) прати стање у вези са повредама на раду и професионалним болестима, као и болестима у вези са радом, учествује у утврђивању њихових узрока и припрема извештаје са предлозима мера за њихово отклањање;
- 10) организује и спроводи обуку:
 - запослених и других лица у складу са овим законом,
 - представника запослених,
 - руководиоца;
- 11) припрема упутства за безбедан и здрав рад и контролише њихову примену;
- 12) забрањује рад на радном месту или употребу средства за рад, у случају када утврди непосредну опасност по живот или здравље запосленог и обуставља рад на опреми за рад до отклањања уочених недостатака приликом прегледа и провере опреме за рад;
- 13) организује лекарске прегледе запослених;
- 14) сарађује и координира рад са здравственом установом која обавља делатност медицине рада по свим питањима у области безбедности и здравља на раду;
- 15) сарађује са представницима запослених и Одбором за безбедност и здравље на раду по свим питањима у области безбедности и здравља на раду код послодавца;
- 16) води евиденције у области безбедности и здравља на раду код послодавца;
- 17) прати промену прописа и врши усклађивање аката послодавца, прати стандарде и технички напредак у области безбедности и здравља на раду

Члан 40.

За обављање послова заштите здравља запослених послодавац, ангажује службу медицине рада.

IX ОБУКА ЗАПОСЛЕНИХ ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД

Члан 41.

Послодавац је дужан да изврши обуку запосленог за безбедан и здрав рад:

- код заснивања радног односа, односно другог радног ангажовања;
- премештаја на друге послове;
- приликом увођења нове технологије или нових средстава за рад или промене опреме за рад,
- код промене радног процеса,

тако што га упознаје са ризицима на радном месту на које га одређује и о конкретним мерама за безбедност и здравље на раду.

Када радни процес захтева додатну обуку запосленог за безбедан и здрав рад, послодавац је дужан да упозна запосленог о обављању радног процеса на безбедан начин, путем обавештења, упутстава или инструкција у писаној форми.

У случају тешке повреде на раду, смртне повреде на раду или колективне повреде на раду са тешком или смртном повредом на раду, послодавац је дужан да одмах, а најкасније у року од осам дана од настанка повреде изврши додатну обуку запослених на том радном месту у организационој јединици где се повреда догодила, са обавезом обавештавања свих запослених.

Члан 42.

Пре распоређивања запосленог на радно место, запослени мора бити упознат са:

- процесом рада, а посебно са организацијом посла и исправним и сигурним начином рада,
- општим и посебним прописима, мерама и Упутствима за безбедан и здрав рад, као и са обавезом да се на раду мора придржавати истих, са последицама које могу да наступе због непридржавања мера безбедности и здравља на раду,
- личним средствима заштите и здравља на раду, опремом и уређајима за заштиту на раду које је дужан да користи на радном месту, са начином њихове употребе и наменским коришћењем,
- правима, обавезама и одговорностима из безбедности и здравља на раду,
- осталим мерама које могу бити од значаја за заштиту запослених.

Члан 43.

Послодавац и лице које обавља стручне послове безбедности и здравља на раду дужан је да се стара о обуци и употпуњавању знања запослених из безбедности и здравља на раду, током рада, а нарочито приликом:

- измене процеса рада,
- увођења нове опреме за рад, уређаја, алата и др.,
- промена услова рада,
- увођење нове или промене постојеће опреме,
- распоређивање запослених на друге послове и радне задатке.

Члан 44.

Програм обуке за безбедан и здрав рад, утврђује се на основу рада и потребе послодавца. Програм обуке за безбедан и здрав рад као и теме, морају бити у складу са пословима и радним задацима које запослени обављају у току рада. Теме за обуку могу бити у делу програма и заједничке за поједине групе занимања.

Члан 45.

Обука запослених за безбедан и здрав рад састоји се од теоријског и практичног дела. Обука се врши за све категорије запослених и за све послове и радне задатке.

Члан 46.

Садржај програма у делу теоријске обуке запослених за безбедан и здрав рад, зависно од послова, односно радног места и извора опасности садржи ове теме:

- основе безбедности и здравља на раду,
- регулатива безбедности и здравља на раду,
- права, обавезе и одговорности запослених у области безбедности и здравља на раду,
- опасности и штетности којима је запослени изложен при вршењу послова и сл.,
- мере безбедности и здравља на раду за спречавање настанка повреде на раду и обољења запослених,
- примена личних заштитних средстава и личне заштитне опреме,
- основе пружања прве помоћи,
- спасавање запослених у случају елементарних непогода, начин евакуације запослених у случају пожара, експлозије и других појава које могу угрозити већи број запослених.

Члан 47.

Поступак обуке запослених за безбедан рад, упознавање запослених са опасностима и штетностима на радном месту, мерама безбедности и здравља на раду и поступак провере знања запослених, утврђује се Програмом обуке за безбедан и здрав рад. Програм обуке за безбедан и здрав рад и његове измене, утврђује послодавац.

Члан 48.

Послодавац је дужан да обезбеди да запослена за време трудноће, породилца и запослена која доји дете, запослени млађи од 18 година живота, особа са инвалидитетом и запослени код кога је утврђена професионална болест, и поред обуке за безбедан и здрав рад, буду у писаној форми обавештени о резултатима процене ризика и о мерама којима се ризици отклањају у циљу повећања безбедности и здравља на раду.

Члан 49.

Послодавац је дужан да води евиденцију о обукама запослених за безбедан рад. Евиденцију чини образац евиденције и тест о провери обучености запослених. Уколико радно место на којем је запослени распоређен захтева додатну обуку, део евиденције чини и уверење о завршеној посебној обуци.

X РАДНА МЕСТА СА ПОВЕЋАНИМ РИЗИКОМ

Члан 50.

Под пословима и задацима који се обављају са повећаним ризиком сматрају се они послови и радни задаци при чијем се вршењу, и поред потпуно примењених мера, не могу отклонити све опасности и штетности по живот и здравље запослених, а ти послови захтевају веће напоре, пажњу или имају специфичне радне услове.

Члан 51.

Послодавац је дужан да актом о процени ризика, на основу непристрасне оцене здравствене установе која обавља делатност медицине рада, одреди посебне здравствене услове које морају испуњавати запослени на радним местима са повећаним ризиком.

Члан 52.

Ради утврђивања здравствене, физичке и психичке способности запослених за вршење послова са повећаним ризиком, послодавац је дужан да упути запослене на претходни и периодични лекарски преглед, пре првог распоређивања на радно место са повећаним ризиком као и периодично у току рада.

Послодавац је дужан да обезбеди претходни и периодични лекарски преглед и запосленом који рад обавља ноћу.

Лекарски прегледи запослених који се распоређују на послове са повећаним ризиком, поверавају се здравственој установи која обавља делатност медицине рада.

Члан 53.

Ако се у поступку периодичног лекарског прегледа утврди да запослени не испуњава посебне здравствене услове за обављање послова на радном месту са повећаним ризиком, послодавац је дужан да га премести на друго радно место које одговара његовим здравственим способностима.

Члан 54.

Периодичне обуке за безбедан и здрав рад запосленог који ради на радном месту са повећаним ризиком врше се најкасније у року од једне године од дана претходне обуке.

XI ПОСЕБНА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ ЖЕНА, ОМЛАДИНЕ И ИНВАЛИДА

Члан 55.

Женама, омладини до 18. година живота и инвалидним лицима, осигурава се посебна безбедност и здравље на раду. Права жена, а посебно трудница и мајки са децом, омладине испод 18 година и инвалида рада у погледу трајања радног времена, права на годишњи одмор, дужина годишњих одмора, плаћеног одсуства и других права из радног односа ближе се уређују општим актом или уговором о раду.

Члан 56.

Жене, омладина и инвалиди у радном односу приликом рада уживају посебну заштиту на раду у складу са законским прописима.

Члан 57.

Код послодавца је забрањен рад женама на следећим пословима:

- рад на преношењу, утовару и истовару терета, масе преко 15 кг.,
- рад на другим пословима који штетно и са нарочито повећаним ризиком могу да утичу на здравље жена.

Члан 58.

Запослени са смањеном радном способношћу, распоређује се на послове на којима може радити без опасности за смањи преостала радна способност.

XII НАБАВКА И ОДРЖАВАЊЕ СРЕДСТВА ЛИЧНЕ ЗАШТИТЕ НА РАДУ

Члан 59.

Сва лична заштитна средства и лична заштитна опрема коју користе запослени, морају у свему да одговарају важећим прописима и стандардима из безбедности и здравља на раду.

Члан 60.

Налог за набавку средстава личне заштите безбедности и здравља на раду даје послодавац или друго овлашћено лице. За квалитет и врсту личних заштитних средстава и опреме при набавци, консултује се лице које обавља стручне послове безбедности и здравља на раду. Контролу новонабављених средстава личне заштите безбедности и здравља врши лице које обавља стручне послове безбедности и здравља на раду.

Члан 61.

За одржавање и наменско коришћење средстава личне заштите задужени су сами запослени.

Уколико дође до оштећења пре рока, те се средства личне безбедности и здравља не могу употребљавати, запосленом ће се пре истека рока дати ново средство личне заштите безбедности и здравља на раду.

Члан 62.

Послодавац или саветник/сарадник за безбедност и здравље на раду, одредиће посебним актом (Правилник о средствима и опреми за личну заштиту на раду), на којим пословима ће се која средства личне безбедности и здравља користити и рокове замене.

XIII ПОСЛОВИ НАДЗОРА ИЗ ОБЛАСТИ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ И ВОЂЕЊЕ ЗАКОНОМ ПРЕДВИЂЕНИХ ЕВИДЕНЦИЈА

Члан 63.

Послодавац обавезан је да извести надлежни орган инспекције рада о:

- реконструкцији својих грађевинских објеката у кругу или изградњи нових,
- замени, односно реконструкцији постојећих или увођења нових уређаја и оруђа,
- измени технолошких процеса,
- насталим тешким, смртним или колективним повредама,
- појавама које могу или угрожавају безбедност запослених,

Члан 64.

Ради извршења законских обавеза и омогућавања рада органа инспекције рада. Послодавац је дужан да приликом инспекцијског надзора, омогући несметан преглед радних и помоћних просторија и опреме за рад.

Члан 65.

Прегледу и надзору органа инспекције рада, обавезно присуствује послодавац или лице које он овласти - саветника/сарадника за безбедност и здравље на раду.

Члан 66.

Послодавац или саветник/сарадник за безбедност и здравље на раду, стара се о извршењу Решења органа инспекције рада. Орган инспекције рада мора бити писмено извештен у року од 8 дана по истеку рока за отклањање утврђених недостатака, односно неправилности наређених у Решењу.

Члан 67.

Извештај упућен органу инспекције рада о извршењу његовог Решења, мора садржати шта је урађено да се уочени недостаци и неправилности отклоне, а уколико се могу делимично отклонити због неких ванредних околности или се не могу отклонити у потпуности, треба навести у Извештају разлоге због којих није било могуће удовољити Решењу, изнети разлоге за тражење продужења рока и дати предлог рока за извршење Решења.

Члан 68.

Повреде на раду морају се редовно евидентирати, а поврђеном запосленом се издаје Извештај о повреди на раду у року од 24 часа од момента настанка повреде.

Под повредом на раду сматра се свака повреда запослених прозрокована непосредним и краткотрајним механичким, физичким или хемијским дејством, ако је таква појава узрочно везана за обављање посла на одређеном радном месту, као и задобијена повреда приликом доласка на рад и одласка са рада кући, на службеном путу и друге несреће регулисане одговарајућим законским прописима.

Члан 69.

Послодавац, односно саветник/сарадник за безбедност и здравље на раду, дужан је да о свакој смртној, колективној и тешкој повреди на раду, експлозији и хаварији, као и о појави која би могла да угрози безбедност запослених, одмах, а најкасније у року од 24 часа извести надлежну инспекцију рада.

Члан 70.

На месту рада где постоји опасност од повреда или је дошло до повреде, не може се дозволити рад све док саветник/сарадник за безбедност и здравље на раду не утврди да су отклоњени извори опасности, односно узроци због којих је могло доћи или је дошло до повреде на раду.

Члан 71.

На месту где се догодила тешка, колективна или повреда са смртним исходом, не сме се ништа мењати док се не спроведе увиђај. О сваком увиђају сачињава се Записник у коме се уписује чињенично стање.

Члан 72.

Послодавац је дужан да води и чува евиденције о:

- радним местима са повећаним ризиком, запосленима који обављају послове на радним местима са повећаним ризиком и лекарским прегледима запослених који обављају те послове;
- повредама на раду и професионалним болестима;
- запосленима обученим за безбедан и здрав рад и правилно коришћење личне заштитне опреме;
- запосленима изложеним биолошким штетностима групе 3 и/или групе 4;
- запосленима који су изложени карциногенима или мутагенима, хемијским материјама и азбесту, као и о здравственом стању и изложености;

- извештају о примени мера за безбедност и здравље на раду за делатности из члана 48. овог закона;
- извршеним прегледима и проверама опреме за рад и прегледима и испитивањима електричних и громобранских инсталација;
- извршеним испитивањима услова радне средине;
- издатој личној заштитној опреми.

XIV ПРВА ПОМОЋ У СЛУЧАЈУ ПОВРЕДА НА РАДУ ИЛИ ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА

Члан 73.

Послодавац је дужан о да обезбеди пружање прве помоћи, као и да оспособи одговарајући број запослених за пружање прве помоћи.

Члан 74.

Послодавац је дужан да обезбеди средства и опрему за пружање прве помоћи на свим својим пословним локацијама.

За пружање прве помоћи морају бити оспособљени руководиоци, као и најмање 2 % од укупног броја извршилаца у једној радној смени или локацијски одвојеној јединици, за основно или напредно оспособљавање за пружање прве помоћи у зависности од процењених ризика.

Послодавац је дужан да обезбеди да за сваку радну смену и локацијски одвојену јединицу буде присутан најмање један запослени који има завршено основно оспособљавање за пружање прве помоћи. Послодавац одлучује о броју запослених који ће завршити оспособљавање за пружање прве помоћи, а на основу процене њихове способности за извођење поступака пружања прве помоћи, а нарочито обухваћених напредним оспособљавањем.

Члан 75.

Средства и опрема за пружање прве помоћи морају да се налазе и да буду доступна на свим местима где услови рада то захтевају и обележена у складу са прописима.

Послодавац је дужан да обезбеди зидни ормарић или преносиву торбу за пружање прве помоћи у радним просторијама и просторима намењеним за рад на отвореном.

Члан 76.

Зидни ормарић мора да буде смештен на лако доступном месту, коме је приступ познат и омогућен сваком запосленом. На спољашњој страни ормарића мора да се налази знак црвеног крста.

На зидном ормарићу мора да буде означена:

1. адреса и број телефона најближе службе хитне помоћи и здравствене установе,
2. адреса и број телефона здравствене установе која пружа специфичне услуге за поједине повреде (нпр. Центар за тровања, Центар за опекотине идр),
3. бројеви телефона најближе полицијске станице и ватрогасне службе,
4. бројеви телефона запослених одређених и оспособљених за пружање прве помоћи.

Зидни ормарић за пружање прве помоћи мора бити закључан. Запослени морају бити упознати где се налази кључ и резервни кључ од зидног ормарића за пружање прве помоћи. Кључ мора бити доступан у свим фазама процеса рада.

Члан 77.

Један ормарић или преносива торба за пружање прве помоћи довољни су до 20 запослених, од 20 до 100 запослених и даље на сваких 100 запослених, још по један ормарић или преносива торба.

У зидном ормарићу или преносивој торби за пружање прве помоћи морају се налазити само средства и опрема која су за то намењена, а нарочито:

- 1) стерилна компреса од газе – појединачно паковање 10 x 10 cm (5 ком.);
- 2) стерилна газа по 1/4 м – појединачно паковање 80 x 25 cm (5 ком.);
- 3) стерилна газа по 1/2 м – појединачно паковање 80 x 50 cm (5 ком.);
- 4) стерилна газа по 1 м – појединачно паковање 80 x 100 cm (5 ком.);
- 5) калико завој 10 cm x 5 м (5 ком.);
- 6) калико завој 8 cm x 5 м (5 ком.);
- 7) лепљиви фластер на катуру 2,5 cm x 5 м (2 ком.);
- 8) лепљиви фластер са јастучићем (1 кутија);
- 9) троугла марама величине 100 x 100 x 140 cm (5 ком.);
- 10) игла сигурница (5 ком.);
- 11) маказе са заобљеним врхом (1 ком.);
- 12) рукавице за једнократну употребу, пар (5 ком.);
- 13) памучна вата, 100 г (2 ком.);
- 14) нејодно антисептичко средство за кожу, 100 мл (1 ком.);
- 15) спецификација садржаја (1 ком.).

Непосредни руководиоца у обавези је да води и чува евиденцију о утрошку санитарског материјала за пружање прве помоћи.

Непосредни руководиоца и лица оспособљена за пружање прве помоћи у обавези су да, у сарадњи са саветником/сарадником за безбедност и здравље на раду, врши допуну утрошеног санитарског материјала.

Поред средстава и опреме у зидном ормарићу или преносивој торби мора се налазити и Упутство и поступци за пружање прве помоћи, а исти морају бити истакнути у просторијама Послодавца на видном и лако уочљивом месту.

XV ОПШТЕ МЕРЕ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 78.

Све радне и помоћне просторије, односно њихови саставни елементи, морају бити урађени у складу са одредбама Правилника о мерама безбедности и здравља на раду.

Члан 79.

Опрема за рад, може се употребљавати само за одређену сврху и намену. Сва опрема за рад мора бити у складу са прописима, периодично прегледавана и у законски одређеним роковима испитивана.

Члан 80.

Бука и вибрације у радној околини (уколико постоје), морају се смањити и довести на најмању дозвољену границу, према важећим прописима о обуци.

Члан 81.

Ради безбедности запослених на раду, превоз се може обављати само исправним саобраћајним средствима и према важећим саобраћајним прописима и са посебном пажњом и опрезношћу.

Члан 82.

Опасна места (разводни ормани и проводници под напоном) морају бити прописно обележени и заштићени од механичких оштећења. Све електро инсталције и осветљења морају бити изведене у складу са техничким прописима и стандардом. Сва опрема за рад мора бити уземљена и заштићена од случајног напона додиром и периодично испитана у законски предвиђеним роковима. Сваки рад под напоном је забрањен.

Члан 83.

Од атмосферског пражњења, удара грома, морају бити заштићени сви објекти и зграде, према важећим прописима.

Члан 84.

Лако запаљиви материјали могу се држати само у одговарајућим посудама и простору, на сигурном месту и под надзором. Овим материјама могу руковати само посебно обучена лица. На посудама у којима се налазе опасне материје, мора постојати ознака шта садрже. Приликом рада са опасним материјама, забрањено је пушење и употреба отвореног пламена, ужарених предмета и употреба алата који варничи.

XVI СЛУЧАЈЕВИ И НАЧИН ПРОВЕРЕ ЗАПОСЛЕНИХ ПОД УТИЦАЈЕМ АЛКОХОЛА ИЛИ ДРУГИХ СРЕДСТАВА ЗАВИСНОСТИ

Члан 85.

Код послодавца није дозвољен рад запосленима ако се утврди да су под утицајем алкохола или других средстава зависности.

Послодавац или саветник/сарадник за безбедност и здравље на раду, ако посумња да је неки запослени под утицајем алкохола, дужан је да истог одстрани са посла и да га упути у најближу здравствену организацију на контролу алкохолисаности.

Ако се утврди позитиван тест на алкохол, трошкове прегледа-теста сноси сам запослени и исти чини повреду радне обавезе која може довести до раскида уговора о раду и прекида радног односа.

XVII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 86.

Мере безбедности и здравља на раду, утврђене овим Правилником спроводиће се код Послодавца, као и све мере безбедности и здравља на раду утврђене Законом и прописима о безбедности и здрављу на раду.

Члан 87.

У случају нових законских решења о безбедности и здрављу на раду која нису обухваћена овим актом, примењиваће се нови прописи, а овај акт усагласиће се са наведеним законским решењима у року 30 дана.

Члан 88.

Овај Правилник ставиће се на огласну таблу после усвајања и доставити свим деловима организације и одговорним лицима за безбедност и здравље запослених.

Члан 89.

Овај општи акт чини сет општих аката који се чувају сагласно прописима о архивској грађи.

Члан 90.

Овај Правилник ступа на снагу одмах након потписивања од стране Школског одбора **ОСНОВНА ШКОЛА "МИРОСЛАВ АНТИЋ"**, са седиштем у улици **ЦРВЕНО БАРЈАЧЕ БР.6, БЕОГРАД**, и објављивања на огласној табли.

/ ШКОЛСКИ ОДБОР /